

NYHEDSBREV 5
JANUAR 2002

Museumsformidlere i Danmark

© Museumsformidlere i Danmark,
MID

Redaktion:
Birgit Hessellund
Helle Leilund
Bente Garbers

Lay-out: Skoletjenesten

Omslagsbillede:
Fra "Vindfuglens by",
foto: Jørgen Bay

Materiale til næste nr.
senest 24.01.02:
Fil med færdigkorrigeret tekst
(arkiveret i Microsoft Word,
som .rtf eller .txt), foto m.v.
sendes på diskette eller
som attachment i e-mail
til Bente Garbers
på adressen nedenfor.

Bestyrelsen for Museums-
formidlere i Danmark, MID

Bente Garbers (formand)
Skoletjenesten
Zoologisk Museum
Universitetsparken 15
2100 København Ø
Tlf.: 35 32 10 60
Fax: 35 32 10 10
e-mail: bgarbers@zmuc.ku.dk

Poul Vestergaard (næstformand)
Skoletjenesten
Artillerivej 126, 5.sal
2300 København S
Tlf.: 32 68 73 51
Fax: 32 68 73 60
e-mail: pv@skoletjenesten.dk

Marianne Sørensen (kasserer)
Veje Kunstmuseum
Flegborg 16
7100 Vejle
Tlf.: 75 72 31 99
Fax: 75 72 31 35
e-mail: mso@vejlekom.dk

Helle Leilund
Nationalmuseet/Nyere Tids Samling
Postboks 260 Brede
2800 Lyngby
Tlf.: 33 47 34 12
e-mail: Helle.Leilund@natmus.dk

Birgit Hessellund
Horsens Kunstmuseum
Carolinelundsvej 2
8700 Horsens
Tlf.: 75 61 13 11
Fax: 75 61 32 42
e-mail: musbh@horsens.dk

Indhold

Leder	3
Ny formidleruddannelse	4
Generalforsamling	5
Nok se – men også røres	6
Om naturens foranderlighed ..	8
"Vindfuglens by"	10
Lav din egen udstilling	16
Studietur til Bornholm	19
Referater	22
Vedtægter	23

Her lige omkring årsskiftet må det vel være enhver tilladt at give sig tid til at se lidt tilbage – og også prøve at formulere nogle ønsker for det kommende år. Det vil jeg så gøre her på denne plads – på vegne af vor forening.

Hvis vi først ser tilbage på vores egen størrelse, kan vi konstatere at foreningen rent medlemsmæssigt har holdt sig på de små 130 medlemmer gennem hele 2001. Det er godt nok. Men vi ved jo alle at der er et større potentiale! Vi må derfor håbe, at vor nye hvervefolder, som vi fik produceret i juni – og ikke mindst en stor udbredelse af den – kan føre til, at flere danske museumsansatte bliver opmærksomme på vor forening og melder sig ind.

Vores blad – som du nu sidder med det nyeste nummer af – er i løbet af 2001 kommet med to fyldige numre. Vi har i bestyrelsen talt om, at det vil være ønskeligt, om vi kunne finde kræfterne til at få flere numre på gaden. Måske knap så store, men så til gengæld mere aktuelle. Det ville betyde, at vi i højere grad kunne være et aktuelt indslag i den hele tiden løbende debat i museumsverdenen.

På området studieture har foreningen arrangeret én tur i løbet af 2001. Turen gik til Bornholm og programmet var alsidigt, så medlemmer i alle kategorier af museer kunne få udbytte af turen. På trods af et meget lille deltagerantal blev arrangementet gennemført, som det fremgår af beretningerne her i bladet. Men vi var måske for sent ude med en helt præcis annoncering, og det var måske grunden til, at kun 5 medlemmer kunne afse tiden til denne kollegiale udveksling. Det har bestyrelsen besluttet ikke skal være årsagen næste gang – nu fastlægger vi uge 39 som studieuge for MID-medlemmer – d.v.s. vi søger at arrangere en tur i den uge. Om det bliver 2, 3 eller 4 dage vi vil lægge beslag på er endnu ikke afgjort. I denne omgang planlægger vi en tur til det nordlige Tyskland.

Som alle ved arrangerer DKM hvert år et formidlingsmøde i marts måned – Fuglsø formidlingsmødet. Planlægningen og gennemførelsen af dette møde er uddelegeret til en selvstyrende gruppe og det var med stor glæde vi i foreningen modtog en invitation til at deltage i denne arrangementsgruppe. Vi håber det vil være begyndelsen til et langt og konstruktivt samarbejde, hvor vi vil gøre vort bedste for at spille konstruktivt med – vi burde have forudsætningerne som en tværfaglig forening for formidlere på museer.

Bente Garbers

Museumshøjskolens ny formidleruddannelse

– tankerne og processen bag uddannelsen

Drømmen med den nye museumsformidleruddannelse på Museumshøjskolen kan kort formuleres som "at få gjort den store implicite viden, der er forbundet med formidlingsområdet eksplicit".

MuseumsFormidlerUddannelsen på Museumshøjskolen, hvor det første forløb just i disse dage er i gang, er blevet til på baggrund af bevilling fra Kulturrådet for Børn og et ønske om at gøre formidlingen til børn og unge mere synlig og professionel, i betydningen at få større indsigt i, hvordan man når børn i en bestemt aldersgruppe med et skriftligt materiale eller en værkstedsaktivitet samt sætte ord og begreber på formidlingsaktiviteten.

Denne italesættelse og begrebsliggørelse vil gøre det nemmere for formidleren over for sig selv og kolleger kritisk at reflektere eller evaluere praksis.

Min første tanke var at få så mange dygtige foredragsholdere til at komme og begave os som muligt. Men jeg blev så hurtig klar over at min egen tålmodighed og mit eget udbytte af at lytte til foredrag på foredrag var minimalt. Denne på mange måder traditionelle akademiske formidlingsform ville for mig at se også gøre det for nemt at tale rundt om tingene for såvel foredragsholdere som kursister. Derfor for at sikre størst mulig overførselsværdi blev uddannelsens form fuldstændig omdefinert og om-lagt.

Det øvelsesbaserede blev i stedet det centrale omdrejningspunkt. Øvelserne er også centrale for at bruge den kompetence, der er tilstede i gruppen bedst muligt.

Deltagerne kan via deres vidt forskellige baggrunde og fagligheder inspirere, udveksle og lære af hinanden. Dette er også baggrunden for at man skal være ansat på en institution for at kunne få optagelse på uddannelsen.

De øvelsesbaserede forløb er også etableret ud fra forestillingen om at du i positiv forstand skal rystes lidt for at en lærende proces kan sættes i gang.

Tanken med MFU er således at de nye pædagogiske teorier ikke introduceres som et foredrag, men i selve formen for øvelserne.

I denne proces frem mod at udvikle denne form havde det meget stor betydning at diskutere uddannelsen med de to projektledere Dorte Nielsen og Mette Knudsen fra Skovskolen i Nødebo, der har stor erfaring med at undervise og udvikle naturvejlederuddannelsen.

Tanken med uddannelsen er dels via teoretiske moduler at hjælpe til en begrebsliggørelse af formidlingspraksis dels moduler, der gennem praktiske øvelser vil stimulere til nye teknikker.

Herudover vil uddannelsen indebære projektarbejde for kursisterne, således at en række af uddannelsens elementer direkte omsættes i den enkelte formidlers daglige arbejde.

Målet med uddannelsen er, at deltagerne bliver i stand til på et bedre grundlag at forestå nye og innovative undervisnings- og oplevelsesprogrammer for børn.

Formidlingen til børn og unge er på mange museer utrolig stærk til børn og unge, der kommer i forbindelse med deres skole, men vi håber, at vi med uddannelsen kan udvide feltet ved at stimulere formidlingen til børn og unge, der kommer i deres fritid. Kan vi medvirke til at museerne bliver mere åbne for børn og unge, så de har lyst til at komme af eget initiativ?

Yderligere investerer mange museer i disse år store summer i formidling til børn og unge i form af bygninger, nye tiltag, medarbejdere. Aktiviteter der vidner om at man rundt omkring på museerne gør en masse for at skabe bro mellem publikum og samling.

Broen mellem publikum og samling er jo om noget formidleren og formidlingen.

Udfordringerne er mange:

Det faglige niveau blandt formidlere er utrolig højt, men hverdagen er travl hvilket ofte kan gøre det svært at få mulighed for et få indsigt og mulighed for at diskutere den nyeste pædagogiske forskning om børns tilegnelse af viden, om læringsteorier og perception, og søge at forstå de trends der optager børn og unge. En sådan indsigt og diskussion kunne fås gennem et efteruddannelsesforløb. Det må anses for afgørende at få kendskab til de steder, hvor der

sker fornyelse og kvalitativ udvikling af den museale formidling til børn. Der skal derfor indkaldes repræsentanter fra vigtige nye museumsinitiativer rettet mod børn. Også brug af den nyeste IT-teknologi i forbindelse med museumsformidling bør berøres. Det er af største vigtighed, at deltageres egne erfaringer – gode som dårlige – med formidling til børn er elementer i efteruddannelsen. Kursusforløbet må gerne indeholde erfaringer fra udlandet fremlagt af lærerkræfter herfra.

Et vigtigt felt til analyse og diskussion er fremmede kulturers plads i det danske museumsbillede. Hvordan formidler museerne til brugergrupper med andre referencer og norm-sæt. En diskussion der først for nylig er kommet på dagsordenen i Danmark, men som længe har været genstand for udforskning i lande omkring os.

Der er i formidlingen af museumsstof til børn en række snitflader til andre kulturområder som teater, musik, ballet m.m., som kun er lidt udforsket. Det bør være et mål, som børne-kulturplanen også nævner, at deltagerne i efteruddannelsen bliver bekendt med nye muligheder og ideer.

Efteruddannelsesprojektet er båret oppe af drømmen om at formidling i den nærmeste fremtid kommer ud over at være funderet på projekter funderes som et fagområde med tilhørende forskning, således, at den erfaring og den viden man har tilegnet sig gennem projekter på de respektive museer gennem årene opsamles, bearbejdes, reflekteres og diskuteres. For hvordan kan fagfeltet i årene fremover udvikle sig, hvis ikke den historiske dimension i form af en nysgerrig og kvalificeret forskning kritisk reflekterer vores praksis?

Berit Anne Larsen

Berit Anne Larsen er leder af skoletjenesten på ARKEN, Cand. Mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling. Har arbejdet med formidling på Louisiana som omviser, i Skoletjenesten og som assisterende udstillingsleder på udstillingen Vision og Virkelighed. Har arbejdet som ekstern lektor på Kunsthistorie og Filmvidenskab, KUA.

Generalforsamling

For at du allerede nu kan sætte kryds i din kalender annoncerer din bestyrelse hermed den kommende generalforsamling.

Denne gang vil "årets møde" blive afholdt fredag d. 1. marts 2002 på Nationalmuseet.

Det foreløbige program ser ud som flg.:

kl. 12.00: Generalforsamling

kl. 13.00: Frokost

kl. 14.00: Præsentation af Nationalmuseets nyopsætning: "Danmarkshistorier".

Vi regner med at slutte kl. 16.00.

Dagsorden m.v. vil fremkomme senere.

Vi håber mange medlemmer vil møde op og give deres besyv med om året der gik og om aktiviteterne i det kommende år.

På bestyrelsens vegne

Bente Garbers

“Nok se – men også røre...”

De mange små og større oplevelsescentre, der i de seneste år er skudt op rundt omkring i landet, har naturligt nok givet stof til debat i museumsverdenen. Blandt mange udsagn i den anledning udtrykkes jævnligt frygten for den “tivolisering” af udstillingsmediet, som udviklingen siges at have bevirket.

Hvor er forskellen mellem museerne og oplevelsescentrenes udstilling? Det er en banal konstatering, at et museum og et oplevelsescenter er to vidt forskellige ting. Museet har sin forpligtelse til indsamling, registrering, forskning og formidling. Mens oplevelsescentrene ofte alene bygger på en formidling af en relativ smal historie. Museernes samling af originale genstande er selvsagt grundlag for autenticitet. Oplevelsescentrene har ikke samme basis, men en forudsætning for at gæsten finder oplevelsescentrets udstilling nærværende og vedkommende er autenticitet.

Begge typer institutioner bruger udstillingen som medie, hvorigennem de præsenterer deres historie – eller budskab – til publikum. Efter at have arbejdet med udstillinger af forskellig slags i lang årrække, tør jeg godt postulere, at forudsætningen for, at en udstilling bliver god, er, at udstillingsmageren brænder for det, der formidles – man skal ville sin historie – og autenticiteten skal være omdrejningspunktet.

Det handler om at involvere publikum! Ikke nødvendigvis i fysisk forstand, men først når gæsten så at sige føler historie på kroppen begynder det for alvor at rykke. Efter min mening er målet for den ideale udstilling ikke at give udstillingsgæsten en dybere indsigt og viden. Her kommer udstillingsmediet til kort. Men det udstillingsmediet kan, er – for at sige det lige ud – at give gæsten et “løs i røven”! Nemlig det skub, der efterlader udstillingsgæsten – modtageren – i en situation, hvor han/hun føler, at her har man fået hul på noget nyt og spændende, at man føler sig draget. “Det var spændende! Jeg er ikke færdig! Jeg må søge mere viden! Her er noget at snakke om! Der er noget at arbejde med! Jeg kan ikke slippe det!” Kort og godt at efterlade udstillingsgæsten med fascination af – og nysgerrighed for – den formidlede historie.

Det er efter min mening her udstillingsmediet har sin store gennemslagskraft, men det er også den næsten gordiske knude for enhver udstillingsmager: Hvordan får man den be-

søgende til at stoppe op, føle autenticiteten på kroppen, mærke historiens – naturens – vingesus, lade sig fascinere af den præsenterede virkelighed?

Om man kan lide det eller ej: Det er et spørgsmål om iscenesættelse!

Gennem en årrække har der i den kulturhistoriske museumsverden været en tendens til at udstille diverse museumsgenstande med absolut minimum af information. Genstandene er så at sige blevet udstillet som var det kunstgenstande – de iscenesætter sig selv? – og publikum bliver ladet i stikken. Trenden har utvivlsomt været en reaktion på 70ernes didaktiske udstillinger. Resultatet har været udstillinger, hvor historierne forsvandt for øjnene af museums-gæsten, med mindre man på forhånd på egen hånd havde sat sig ind i stoffet.

Heldigvis er der igen kommet røre i udstillingsverdenen. Det er blandt andet oplevelsescentrenes oplomstring og den omtalte frygt for tivolisering, der har givet stof til diskussion og eftertanke. Og tak for det.

I de seneste år har United Exhibits på kommerciel basis produceret udstillinger, som i høj grad bygger på det interaktive udstillingskoncept. “Missing link alive” og seneste “På sporet af mennesket” er eksempler på udstillinger, der ikke mindst i museumsverdenen har givet stof til debatten om tivolisering af udstillingsmediet. Der skal – og er blevet – diskuteret meget om form og indhold, af disse stort anlagte udstillinger. Efter min mening er udstillingerne i deres idé og intention fremragende tænkt. Men resultatet lever ikke op til intentionen. Problemet er, at scenografien kammer over. Det bevirker, at den magiske oplevelse af autenticitet ikke indtræder. Dermed falder historien sammen. I “På sporet af mennesket” indgår eksempelvis en række dyr, der er meget lidt overbevisende og mest af alt giver association til stemningen af vinduesjuleudstillingerens mekaniske dukker. De fjerner ganske ens koncentration om den formidlede historie og de viste genstande frem for at underbygge. Det er synd, at det ikke lykkes at leve op til de gode intentioner, men det er og bliver problematisk når teknik, mekanik, design bliver dominerende i stedet for bærende for det autentiske i oplevelsen.

Udstillinger, der involverer og aktiverer publikum er kommet for at blive. Men som ud-

stillingsmager skal man lære at bruge og ikke overbruge mulighederne.

Ved flamingoernes anlæg i Zoologisk Have stopper zoogæsterne ofte op for at iagttage de graciøse fugle. Sommerens temaudstilling "Dyst med dyrene" fokuserer på udvalgte historier på en måde, der involverer publikum. Ved flamingoerne opfordres publikum gennem en kort tekst til at iagttage flamingoernes karakteristiske hvilestilling hvor fuglene står med det ene ben trukket op under sig. Teksten fortæller, at flamingoer kan stå sådan i timevis, og opfordrer til at gøre flamingoen kunsten efter. Ved hjælp af et stopur kan man tage tid på sin egen formåen – balancerende på et ben. Der er for mig ingen tvivl om, at historien bærer igennem, når en hel familie stående på ét ben lader sig fascinere af de røde fugles tilpasning. Det er den levende flamingo der er omdrejningspunktet for autenticiteten.

På oplevelsescentret NaturBornholm, der åbnede i Aakirkeby i maj 2000, har jeg deltaget i opbygningen af 3000 m² udstilling om Bornholms natur gennem 1,7 mia. år. Det lå fra starten fast, at centeret og udstillingen havde til mål at aktivere publikum og give oplevelser, der skal medvirke til at styrke interessen og forståelsen

for den bornholmske natur og naturgivne kultur. Vi ønskede ikke med udstillingen "at sætte Bornholms natur på museum", men derimod at synliggøre den bornholmske naturs særegenhed og variation, for at give gæsten øje for naturværdierne og lade sig inspirere til på egen hånd at bevæge sig ud i den bornholmske virkelighed med alle sanser åbne. Et udstillingsafsnit former sig som en rejse gennem tiden i 1,7 mia. år. En rejse gennem scenografier der illuderer fortidens landskaber med dyr og planter, som ramme for de autentiske fossiler og andet geologiske materiale. Et andet udstillingsafsnit omhandler den nutidige menneskepåvirkede natur. Her er en ganske anden udstillingsform valgt for at formidle naturen og landskaberne på en måde der virker dokumentarisk, uden at give illusion om forsøg på at genskabe naturen i kunstige opstillinger, men være afsat for efterfølgende naturoplevelser på stedet. I et tredje afsnit kan gæsten lege og eksperimentere sig til en bedre forståelse af hvilke kræfter, der har formet den bornholmske natur. Udstillingsproget varierer mellem interaktivitet, scenografi, aktivitet.

Omdrejningspunktet er den omgivne natur. Centret er placeret "on site" på randen af en forkastningszone, der i bogstaveligste forstand danner grænsen mellem det 1,7 mia. år gamle grundfjeld og de "blot" 550 mio. år gamle sandstenslag. Man kan så at sige skræve over et tidsspand på en mia.år og få fingrene i en fortid præget af for længst uddøde livsformer.

Det synes at være langt fra den enkle formidling ved flamingoerne i Zoo til en kompleks formidling gennem 3000 m² udstilling om Bornholms natur, men når det kommer til stykket er principperne de samme, et forsøg på at formidle en historie ved at give gæsten en nærværende oplevelse, en scenografi, der ikke lover mere end den holder, men netop underbygger følelsen af autenticitet. Om det er lykkedes? Eller efterlades gæsten med samme fade fornemmelse som den mekaniske juleudstilling? Det kan kun udstillingsbrugeren bedømme.

Men for mig står det fast, at hvis en udstilling skal lykkes, efterlader den ikke den besøgende fuld af passiv beundring, men tværtimod med provokerede følelser, krads i overfladen og pirret nysgerrighed.

En udstilling skal sparke røv!

.....det er lettere sagt end gjort....

Peter Nørresø Haase

Peter Nørresø Haase er cand.scient og informationschef i Zoologisk Have i København. PNH har arbejdet med formidling og udstillinger siden begyndelsen af 1970'erne. Han har bl.a. stået bag særudstillingen SANS på Zoologisk Museum og senest NaturBornholm.

Om naturens foranderlighed

– ny permanent udstilling på Zoologisk Museum

Vi er alle med til at beslutte, hvordan vi vil forvalte den danske natur. Vi forventes derfor at have et vist begreb om, eller i det mindste fornemmelse for, naturens mangfoldighed og dynamik. Mangfoldigheden kan de fleste få øje på, det er en her og nu oplevelse, men dynamikken eller foranderligheden kan det derimod være vanskeligere at erkende i løbet af et kort menneskeliv. Derfor kan udtalelser fra biologer og geologer om at "naturen ændrer sig, har altid gjort det og vil altid gøre det" godt være lidt svære at kapers umiddelbart, og der kan være en tendens til at opfatte naturen omkring os som et slutprodukt, og ikke som endnu et stadium på den evige forandringernes vej. Udtalelser som "oprindelig dansk natur" og andet vrøvl sniger sig ind i naturforvaltningsdebatten, og selv garvede biologer overraskes over, at det kræver betydelige ressourcer at fastholde en bestemt naturtype i et givent område.

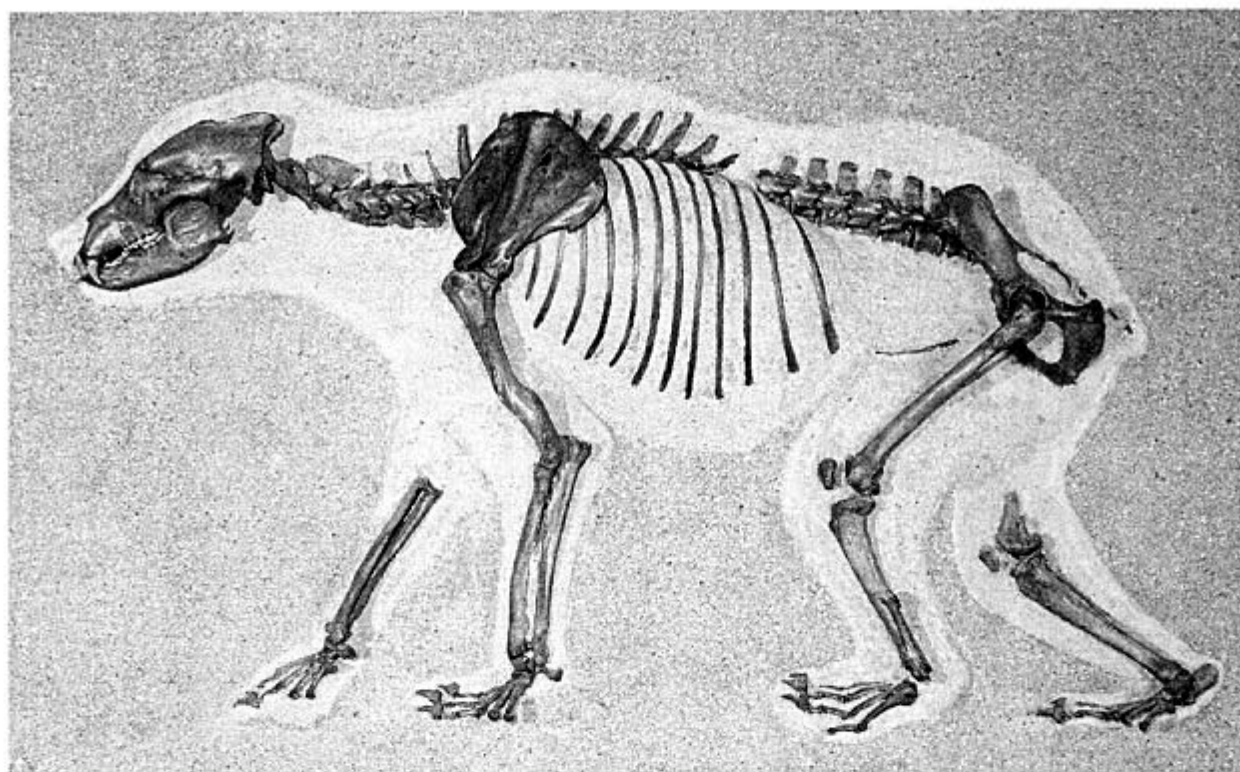
Ovennævnte skulle vel være motivation nok til at forsøge at udstille dele af Zoologisk Museums kvartærzoologiske samling. Denne består nemlig af en lang række enestående fund fra hele landet af knogler, kranier og hele skeletter af fortidens dyr, som er indsamlet gennem de sidste 150 år. Hvis udvalgte, nøjagtigt daterede fund fra de sidste 20.000 år vises i kronologisk rækkefølge, skulle det vel overbevise de fleste om naturens foranderlighed. Det har da også

været den ene idé bag opbygningen af det nye udstillingsafsnit, der med sine 400 m² virker som en naturlig introduktion til museets allerede eksisterende udstilling om Danmarks dyreverden. Titlen er derfor nu ændret til "Danmarks Dyreverden gennem 20.000 år" og med undertitlen "fra MAMMUTSTEPPE til KULTURSTEPPE".

For os der står bag udstillingen, og som samtidig er den lille gruppe, der står for den daglige forvaltning af de kvartærzoologiske samlinger, er der imidlertid endnu en god grund til at udstille "de gamle knogler". Vi føler simpelthen, at disse forhistoriske fund er så væsentlige og spændende en del af vores fælles naturarv, at de bør være tilgængelige for et stort publikum. Vi føler os overbevist om, at også mange andre mennesker vil lade sig fascinere af de enkelte fund, af deres udseende, deres alder og af det faktum, at de rent faktisk repræsenterer mammutter, kæmpehjorte, urøksler, bjørne, ulve osv., som har levet her i landet på et tidspunkt. Vi har derfor ønsket at lave en udstilling som tager sit udgangspunkt i "den ægte vare" nemlig fundene (vores samling), men som også med passende mellemrum rekonstruerer de fortidige miljøer, som fundene repræsenterer (vores forskning), og som derfor sammenlagt formidler en viden om naturens dynamik, om store forandringer på relativ kort tid.

Den åbne skov – en sommerdag et sted i Danmark for 11.000 år siden. Udsnit af panorama fra udstillingen. (Foto: Geert Brovad).

Helt skelet af hanbjørn fundet i Dyrhøjgårds Mose, Røsnæs ved Kalundborg. Skelettet er dateret til omkring 7000 f.Kr. Omridset af det levende dyr er antydnet. (Foto: Geert Brovad).

Fundene og de rekonstruerede miljøer præsenteres kronologisk i fem tidsperioder, og den besøgende begynder tidsreisen ved at lade sig sluse igennem en sprække i en stor dødisklump, som indlandsisen har efterladt et sted i Danmark for en 16.-17.000 år siden. Vel ude på den anden side står man så ansigt til ansigt med en "lyslevende" uldhåret mammut, og herfra kan rejsen så begynde frem mod nutiden. Der er i alt 41 udstillingsenheder, hvoraf 5 er dioramaer og resten forhistoriske fund. Alle tekster er korte (dansk og engelsk) og anbragt inde i montrene. Designet er enkelt for at give de udstillede genstande så fremtrædende en plads som muligt. Der er ingen lange "vægteks" med baggrundsviden. Denne skal søges i én af de 7 informations-poster (én i hver periode samt én ved begyndelsen og slutningen), hvor man via trykskærme kan få mere at vide om den pågældende periodes klima, geografi, vegetation og kultur. Ønsker man endnu mere uddybende information kan man købe et 45 sideres katalog (dansk og engelsk udgave), hvor de enkelte fund er afbildet sammen med udstillingsteksten og, hvor det skønnes relevant, med en uddybende tekst. Kataloget indeholder desuden nyttige skematiske oversigter over de lange linjer i historien, grundige indledningskapitler til de fem perioder og endelig henvisninger til litteratur og andre museer, der behandler beslægtede emner.

Vi er helt på det rene med, at mange besøgende vil spare pengene til kataloget og måske også gå forbi de fleste informations-po-

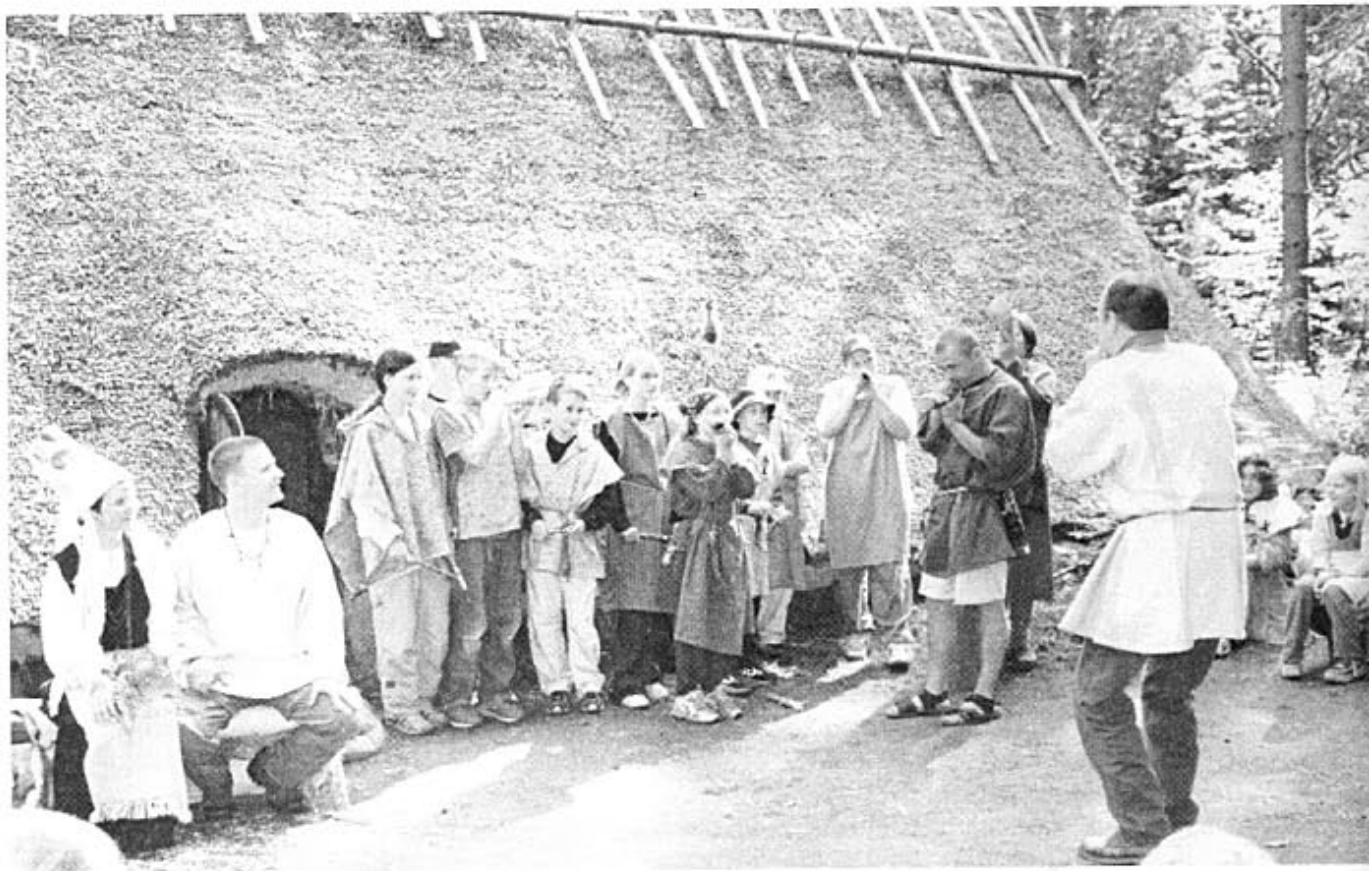
ster og først stoppe op ved et for dem særligt smukt eller fascinerende fund. Det har vi det fint med. De enkelte udstillede genstande kan sagtens opleves hver for sig, og der skal ikke mange stop til, før man alligevel har et ganske godt indtryk af, at Danmarks dyreverden, og dermed Danmarks natur, har ændret sig drastisk inden for relativt få årtusinder.

Udstillingen henvender sig til større børn og voksne, men der er naturligvis også mange oplevelser at hente for mindre børn, der har en voksen ved hånden. For skoleklasser er der via Skoletjenesten lagt en række spændende tilbud frem. Emnerne, der naturligt byder sig til, er mangfoldige, men det er klart, at man indledningsvis må afprøve en række oplægs "bæredygtighed". Børnenes reaktioner vil selvfølgelig give anledning til ændringer og justeringer, og sikkert også til at helt nye idéer opstår. Det bliver spændende.

At udstillingen er blevet til netop nu skyldes en betydelig donation fra Velux Fonden.

Kim Aaris-Sørensen

Kim Aaris-Sørensen er lektor og kurator for den kvartærzoologiske samling på Zoologisk Museum. KAS har været ansvarlig for Zoologisk Museums nye permanente udstillingsafsnit om dyrenes indvandring.

“Vindfuglens by”

– Finlandsbesøg august 2001

“Lennä kivi, aukke lukko, älä ole turhan tukko” (Flyv nu sten og åbn porten).

Med disse ord får vi adgang til Vindfuglens by, idet vi samtidig kaster en sten på en i forvejen velvoksen stenbunke. Efter et par dage kan vi remsen næsten udenad, men ved også nu at finsk er et svært sprog, fordi kun få ord ligner dansk bare en lille smule.

Vi er 24 danske der deltager i Hämeenlinna Billedkunstskoles fjerde og sidste sommerlejr dette skoleår. De 24 er 18 elever i 7. klasse på Den lille Skole ved Lyngby, deres to lærere og en forælder samt tre medarbejdere fra Lejre Forsøgscenter der de sidste fire år har haft kontakt og samarbejde med nogle af billedkunstskolens medarbejdere.

Hämeenlinna Billedkunstskole, som er 15 år gammel, er ligesom de tilsvarende danske et frivilligt undervisningstilbud til kommunens børn og unge. Her kan de om eftermiddagen lære forskellige billedkunstneriske og dramatiske udtryksformer. Det er kunstnere, håndværkere, kunstpædagoger og dramapædagoger der underviser på skolen, og nogle af dem startede

i 1990 sommerlejrprojektet “9000 solvarv”. Tre årlige sommerlejre af hver en uges varighed for hhv. børnehaverbørn samt skolebørn under og over 10 år finder sted i et ældre feriekolonial-læg som kommunen ejer tæt ved landsbyen Lusi. Børnene bor i lejrens sovesale, spiser i en spisesal, og har i fritiden forskellige faciliteter som boldbaner og sauna til deres rådighed.

Et særligt område ved siden af feriekolonien danner rammen om projektets formidlingsvirksomhed. Det er Vindfuglens by som er indrettet med et jernalderhus, en lille mark og en fårefold samt rundt i den tætte granskov hytter, forskellige slags arbejdspladser, en labyrint, lysninger med bænke og et utal af “skovinstallationer” dvs. kunstneriske udtryk som står, ligger og hænger rundt omkring og som alle har en eller anden betydning som knytter sig til begivenheder i byens 10-årige historie.

Det er historie, kunst og miljø der er emnerne for formidlingen, og redskaberne er historiske håndværk, finsk mytologi, fantasi og kreativitet, teater og rollespil. Det er ikke en bestemt historisk periode der formidles, men snarere samspillet mellem jæger/nomade-kulturen

og bondekulturen samt mellem menneskers virksomhed og naturens kredsløb. Der er et kraftigt islæt af magi i aktiviteterne, som kommer til udtryk i de billedkunstneriske udtryksformer, hvis udtryksstyrke i parentes bemærket sagtens kan leve op til den professionelle naturinstallationskunst som man fx møder den ved den skånske herregård Vanås og andre steder.

De 50 deltagende børn er normalt delt op i 6 grupper med hver 2 voksne. De voksne er undervisere fra skolen samt andre der har fået en tilknytning til projektet, bl.a. nogle af lærernes voksne børn. De voksne beskæftiger sig med aktiviteter de har særlige forudsætninger for i kraft af uddannelse og erfaringer. Grupperne som er samlet i en nomadefamilie og en bondefamilie, beskæftiger sig enten med "verdslige" aktiviteter som madlavning, tekstilhåndværk, smedning, bronzestøbning, tjærefremstilling o.l. eller har magiske funktioner som at lave trylleformularer (på bestilling), fange vinden, tage kontakt med de underjordiske o.l. Det er især disse grupper der arbejder med billedkunst og drama.

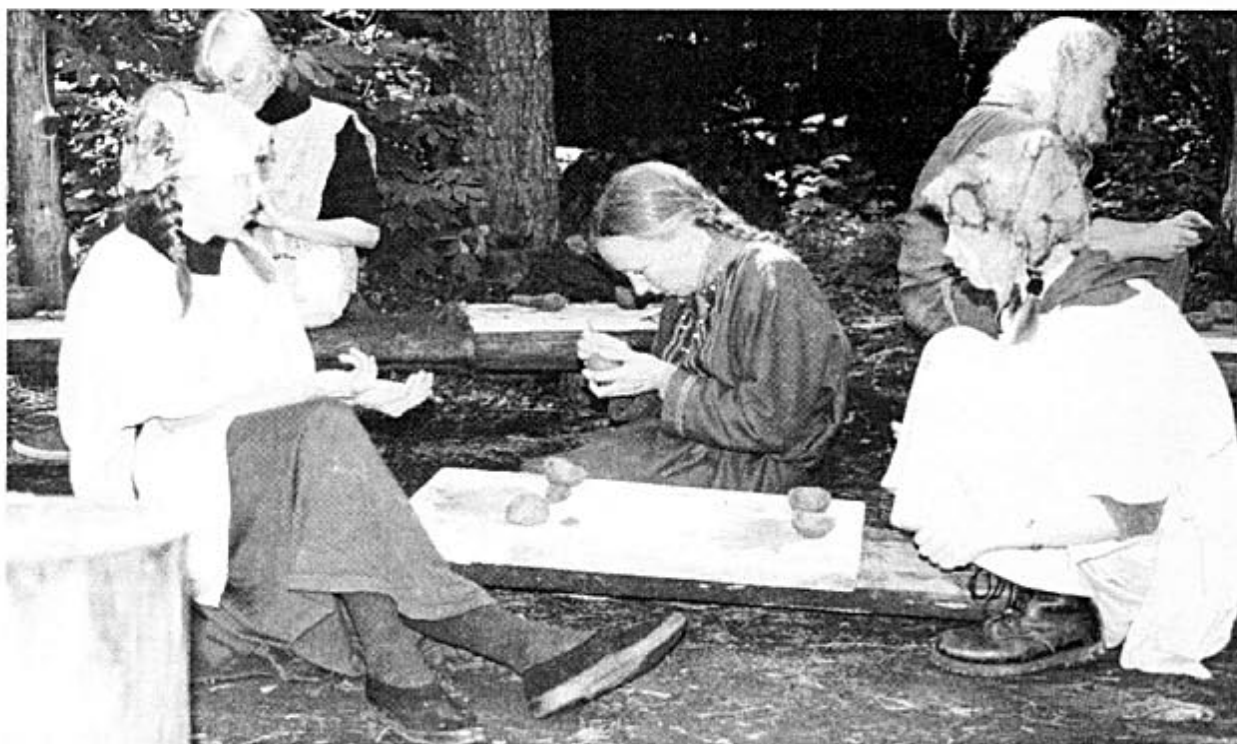
Hvert lejrforløb har en rammehistorie der fra starten præsenteres af de voksne for børnene i dramaform. Denne indledning lægger op til aktiviteterne og til en række begivenheder der vil finde sted i ugens løb. Rammehistorien justeres hver aften af de voksne i overensstemmelse med de input der er kommet i dagens løb i samspillet mellem børn og voksne.

Lejre Forsøgscenters kontakt med 9000 solvarv går tilbage til 1997 hvor 2 af de finske medarbejdere besøgte Lejre i forbindelse med en studierejse. Personale fra de to steder er siden mødtes ved forskellige lejligheder i Finland

og i Sverige, og sommeren 2000 var 10 medarbejdere fra Hämeenlinna på et 5-dages studiebesøg i Lejre samtidig med at 6. klasse fra Den lille Skole var på lejrskole. På et tidspunkt opstod ideen om at arrangere et kombineret lejrskole- og studieophold i Lusi, og efter mange ansøgningsrunder lykkedes det at skaffe tilstrækkelige midler fra Kulturfonden Danmark-Finland samt Foreningen Norden til at besøget kunne blive en realitet.

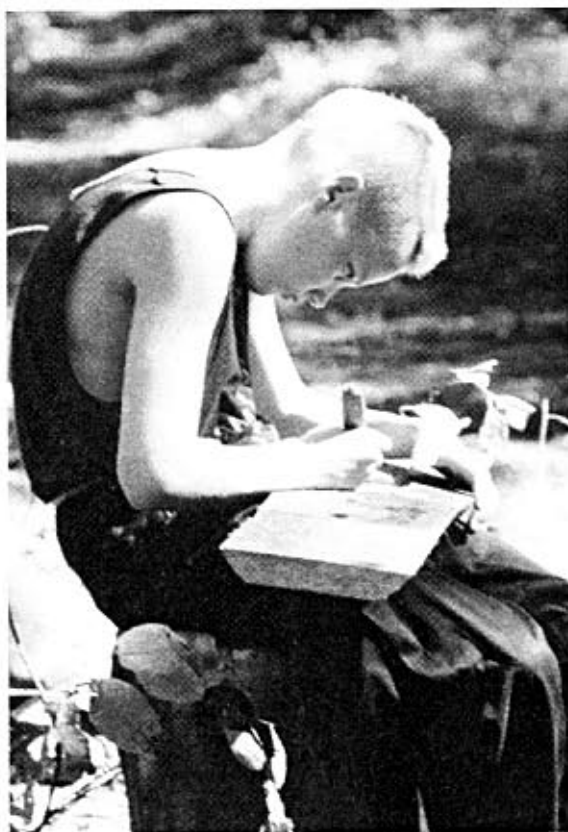
Skoletjenesten på Lejre Forsøgscenter har i flere år arbejdet med mulighederne for inddrage scenarier, rollespil i undervisningsforløbene. I Vikingområdet har vi gennem nogle år opereret med et scenarie hvor to klasser spiller hhv. fastboende bønder – de bor en uge i Lejrskolen – og rejsende håndværkere og handelsfolk – de tilbringer to-tre dage på markedspladsen. Mens de er sammen arrangeres der gæsteri, handel, underholdning og fredelig kæpstrid mellem de to klasser, der i forvejen har arbejdet med deres vikingetidsidentitet. Kort sagt er der tilrettelagt en slags kulturmøde, og netop muligheden for at deltage i et ægte kulturmøde, var en af begrundelserne for at rejse til Finland. Også i Jernalderlandsbyen og på Stenalderbopladsen er der lagt en scenarieramme ned over de traditionelle arbejdssekskursioner med deres fokus på historiske arbejdsprocesser, og endelig har vi for et par år siden i samarbejde med en skuespiller tilrettelagt et egentligt rollespil i Jernalderlandsbyen. Disse forsøg har for os understreget behovet for at lære dramaværktøjet bedre at kende bl.a. gennem inspiration fra kolleger der arbejder med disse områder.

Tilbage til Lusi: Mandag morgen mødes alle

finske og danske børn i et lille amfiteater oppe ved feriekolonien. Lidt over halvdelen af de finske børn har deltaget i tidligere lejre - en del af dem melder sig hvert år. Børnene får en række praktiske informationer på finsk og på engelsk. Allerede nu står det klart at Foreningen Nordens ambitioner om at nordiske folk bør kommunikere på nordiske sprog har svære vilkår i denne del af Norden. Finske børn i denne del af Finland forstår engelsk bedre end svensk, og de taler faktisk ikke svensk. Det samme gælder jo for de danske børn, og blandt de voksne er det kun en mindre del der udtrykker sig bedre på svensk end på engelsk, og ingen af os fatter et ord af hinandens talesprog. De voksne finder forstår svensk, men ikke vores forsøg i det svenske. Med andre ord: det er engelsk eller ingenting.

Efter dette korte møde går alle samlet ned mod Vindfuglens by, passerer låsen hvor adgangsgenstandene afprøves for første gang og samles derpå foran jernalderhuset. Her modtages vi af de finske voksne der er klædt i forskellige slags dragter, dels historiske dragter, både finske og samiske, og dels fantasifulde kostumer som er opstået gennem årene i Lusi. Også til alle børnene er der forskellige dragtstykker som er en del af deres særlige Vindfuglens by-identitet. De voksne har særlige navne der spiller på de egenskaber eller funktioner de har i byen: Bedstemor, Vind, Enke, Jord, Smed, Tusindbær, Fugl, Odder, Ulvemder, Hermelin, Vindmoder mv. Tilsvarende finder børnene i løbet af den første dag ud af hvem de er. Også

de danske børn og lærerne finder sig et navn, mens vi fra Lejre kommer med vores vikingetidsnavne og -identitet.

De finske voksne opfører nu et skuespil som optakt til ugens forløb. Hos bønderne er der en giftefærdig datter, Hongatar, som søger en brudgom. Vi får en demonstration af hvordan en frierfærd finder sted, knive og deres placering spiller en vis rolle, og efter megen spøgfuld ordveksling, på finsk desværre, viser det sig efterhånden at der er mange kandidater som alle giver en kort demonstration af hvad de er særlig gode til. Også vi to danske mænd bliver opfordret til at kandidere uden helt at være klar over om vi reagerer rigtigt de rigtige steder. Det er dog tydeligt at der er to foretrukne bejlere, en bonde og en nomade, og børnenes sympati samler sig hurtigt om den sidste.

Nu fordeles børnene i syv grupper. Hver gruppe får nogle bestemte opgaver som skal demonstrere deres kvalifikationer på forskellige områder, og dermed støtte deres kandidater til brudgomværdigheden. Bøndernes grupper kaldes Husholdere, Jordfolk, Ildfolk og Intrigemagere. Husholderne skal bl. a. vurdere kandidaternes egnethed. Nomadernes grupper er Nomader, Shamaner og Vindfangere. Shamanerne skal fx. finde den usynlige ild og samtidig udforme bryllupsceremonien. De danske børn er fordelt sådan at der er mindst to danske børn sammen. En enkelt af grupperne, Vindfangerne, som er ny i forhold til tidligere, har et flertal af danske børn. I grupperne tales mest finsk, men de voksne er meget omhyggelige med så vidt muligt at få de danske draget med i samtalerne på engelsk. Der er stor forskel på engelskkundskaberne både hos de finske voksne og de danske børn. Oplægget til os danske voksne har været at vi kunne vælge en fast gruppe eller vælge at cirkulere. Fire af os ender med at blive i den samme gruppe hele ugen, hvilket i sproglig forstand bliver til støtte for de danske børn. Selv sætter jeg mig for at være med mindst en halv dag i alle grupper. Det lykkes også samtidig med at jeg en periode fungerer som sproglig støtte for gruppen med de mange danske børn som skal være med til at løse en vanskelig og ret abstrakt formuleret opgave.

Resten af dagen foregår i grupperne. Børnene skal lære hinanden at kende, de skal finde deres navn, de skal snakke om deres opgave, og de skal i gang med at producere nogle ting. Snakken går stille og afslappet, alle synes at være tilfredse med det de skal lave, og diskussionen drejer sig om hvordan opgaverne gribes bedst an. Både nu og resten af ugen oplever vi efter min opfattelse en mentalitetsforskel mellem de finske og danske børn. Det jeg ser er, at oplevelsen af at kede sig ikke er en del af de finske børns bevidsthed. Der er lange perioder

i samværet i grupperne hvor ingen siger noget. Det kan være fordi de er meget optaget af det de laver med hænderne, men det er samtidig en tilstand af indre ro, en pause i en samtale som genoptages lidt efter, eller at man har fået øje på et eller andet i omgivelserne. De finske børn er lige så aktive, engagerede, slagfærdige og fortællelystne som de danske, men de giver sig hele tiden god tid til eftertænkning. Sådan er de voksne også. I den danske virkelighed i skolen og på dagsinstitutioner, biblioteker og museer er samværet ofte præget af en stressfaktor der hænger sammen med ideen om at det er forbudt at kede sig og at man som voksen for alt verden skal undgå at det kommer til udtryk. Børnene ved at deres stærkeste magtmiddel er at udtale at de keder sig. I samværet mellem de danske og finske børn betød denne forskel for mange en yderligere vanskelighed ud over det sproglige: De danske børn var relativt tilbageholdende, knyttede sig til hinanden, var i perioder opgivende mht. at forstå hvad der skete, og ikke meget kontaktende i forhold til de finske børn. De følte sig ind imellem frustrerede. De finske børn var generelt også tilbageholdende og kun lidt kontaktsøgende, men jeg tror ikke de opfattede danskernes frustrationer, netop pga. deres egen måde at forholde sig på. Anderledes var det fx i en gruppe med to danske piger og uden danske voksne. Den ene pige var syg hele tirsdagen med det resultat at en af de finske piger, som samtidig var meget glad for at kunne bruge sit engelsk, tog sig meget af den anden.

De følgende dage går med at arbejde i grup-

perne. Nomadegruppen har fået den opgave at "finde den sorte saft fra jorden". De skal fremstille tjære ved at brænde rødder af fyr i en lukket brænding. Som en samlende aktivitet har man om mandagen først lavet hver sin lerkop som stilles til tørring ved bålet. Fyrrødderne er samlet og skal hugges til spåner. Maa (Jord) og et par af børnene går i skoven og finder en fyrrestub som de lirker op af jorden. Som takgave giver børnene jorden nogle blomster. Denne symbolske måde at forholde sig til naturgrundlaget gennemsyrrer aktiviteterne i Vindfluglens by. Det skal ikke forstås som en typisk finsk måde at forholde sig magisk på, eller for den sags skyld som en handling med historisk belæg, men netop som en symbolsk handling som voksengruppen her har valgt som en reaktion på den måde den moderne vestlige livsform tager naturgrundlaget for givet.

Tirsdag formiddag fortsætter arbejdet i grupperne. Husholderne er beskæftiget med at lave dukker af filt som skal indgå i en fremstilling af livsdansen. Først skal de dog sammen med Shamanerne indvie labyrinten så den er klar til bryllupsritualet. Filtdukkerne er klar til at få vasket sæben ud nede i søen. Samtidig skal børnene have lagt noget birkebark i blød. Det skal bruges senere til at fremstille perler og små figurer af. Senere går gruppen tilbage til jernalderhuset, tænder bål og gør klar til at arbejde videre med dukkerne. Inden da bliver alle kaldt sammen på en plads i skoven. Her bliver det af samtalen hurtig klart at rivaliseringen mellem de to førende bejlere måske kan afgøres med en kappestrid om hvem der er bedst

til at fange fisk. Det er intrigørerne der har sat denne dyst i gang, og de udleverer en ruse til hver af de to bejlere som straks under hver deres families støtte og tilråb vader ud i søen og sætter rusen fast.

Vindfangerne er startet med at fremstille bl.a. bue og pil, men er nu nået til et punkt hvor de sammen skal tage stilling til hvordan de får fat i vindens bevægelse. Det er faktisk en rigtig lun og solrig eftermiddag hvor ikke en vind rører sig, så opgaven kræver en længere tur gennem skoven i et forsøg på overhovedet at finde de mindste tegn på vind. Samtalen foregår udelukkende på engelsk med dansk tolkning, men opgaven er svær, og hverken de danske eller finske børn sprudler med ideer. De voksne er frustrerede, gruppen deler sig midlertidigt efter nationalitet, men der er endnu på dette tidspunkt meget lidt grobund hos de danske børn, som jeg på det tidspunkt er sammen med, for de tanker og den forestillingsverden den finske voksne prøver at formidle. Tilbage ved Vindfangernes hytte kan man blive enige om at bede Shamanerne finde nogle vers der kan hjælpe med at fange vindens bevægelse. I mellemtiden er det blæst lidt op ude over søen.

Ildfolkene, hvis opgave er at "finde den hele kvinde", er gået igang med et større bronzestøberprojekt. De har de første dage arbejdet med at lave patricer i voks af den figur som de ønsker at se i bronze, og er onsdag morgen nået til at forsyne patricen med en "kop". Hele voksfiguren skal derpå kapsles ind i gips, som senere varmes op så voksen smelter væk, og afslutningsvis vil gipsstøbeformen blive fyldt

med smeltet bronze. Forlæggene er bronzesmykker der kendes fra det finske sprogområde. Der arbejdes koncentreret og målbevidst, men ikke mere end at man hurtig følger opfordringen til atter at samles på pladsen i skoven for at overvære afgørelsen på fiskekonkurrencen. Ruserne hentes ind under jubel og fiskene tælles op. Det viser sig at det er nomaden Sankki der har flest, men intrigørerne er ikke tilfredse med dette populære resultat, så de pålægger de to bejlere at vise hvem der er den bedste kok.

Hos Intrigørerne er der onsdag eftermiddag mange sysler i gang. Der filtes, flettes bånd, sys, flettes kurve i pil og birkebark, og et par af de danske drenge får rensset nogle af fiskene fra rusen.

Torsdag er dagen hvor de store projekter nærmer sig afslutningen: Tjærebrændingen og bronzestøbningen fylder skoven med røg, Shamanerne, hvis særlige opgave er at "finde den usynlige ild" har arbejdet på hver sin fildede skulderkappe som de skal bruge under bryllupsceremonien. De lægger nu sidste hånd på værket, og alle forbereder deres optræden om aftenen hvor brudgommen skal udpeges. Fra Lejre har vi medbragt vores tinstøberudstyr som nu kommer i brug: En Torshammer med ophæng som man selv har støbt bliver dagens store hit. Prisen er efter evne, og tinsmeden modtager en mangefold af perler, små kurve, små brød, en indsats med brændeøksen, og bliver forlegen over at modtage et selvgjort horn med fingerhuller fra en lille pige der bare må have den Thorshammer. Det lykkes at få givet hornet til-

bage til den der har mest brug for det, inden bryllupskoncerten næste dag.

Aftnerne er børnene normalt sammen med en gruppe unge "veteraner" der har fået jobbet som "børnepassere", men torsdag er anderledes. De tilreisende danere opslår deres boder på en plads i skoven og inviterer til handel. De har medbragt mange sjældne og kostbare varer fra deres hjemland og handlen bliver livlig indtil fogden blæser den af som tegn på at han ikke mere står til rådighed ved afgørelse af tvister og lignende. Nu falder mørket på og alle samles foran jernalderhuset hvor afgørelsens time nærmer sig. Grupperne viser hvordan de hver især har løst deres opgaver. Vindfangerne viser deres kunnen med bue og pil og optræder med en brummerkoncert. Alle de officielle bejlere stiller op, og Husholderne giver nu hver en bedømmelse af deres evner og egnethed. Kun positive udsagn er tilladt, men nogle udtalelser er længere end andre! Det er tydeligt for alle at afgørelsen står mellem de to der hele tiden har været i fokus. Så meget større er chokket da Hongatar for det første selv får lov at vælge og derefter vælger en helt tredje. Alle, ikke mindst de danske børn, er i vildt oprør.

Fredag morgen gør man sig helt færdig i grupperne, og kort efter går bryllupsceremonien i gang. Det er Shamanerne der har planlagt det hele: Vi skal alle en tur ind i labyrinten, mens selve "vielsen" finder sted på et lille næs som er hele indbegrebet af finsk skov-og-søidyl. Bryllupsgæsterne bliver sendt op til jernalderhuset, og kort efter dukker det nygifte par op og festen kan begynde. Alle grupper kommer med gaver og optræder på forskellig måde. De danske børn har forberedt sig på en sang til brudeparret som de optræder med, og det hele slutter med et festmåltid, som husholderne har forberedt.

Dermed er ugen ved at være slut. Vi går tilbage til feriekolonien og pakker vores ting, og efter en gribende og tårevædet afsked drager vi tilbage til den danske hverdag. Der er ingen tvivl om at alle har haft en stærk oplevelse - uanset frustrationer og sprogproblemer i ugens løb. Ingen af børnene ville have undværet turen til fordel for den oprindeligt planlagte Bornholmerlejrskole.

Det har været et usædvanligt formidlingsforløb i et for os usædvanligt regi. Vi er vant til i den kulturhistoriske formidling at være meget præcise mht. historisk periode og meget betænkelige når vi synes at kildegrundlaget ikke er tilstrækkeligt til stede. Vi føler os ofte bundet af vores indbyggede læreplan: at børnene skal forlade os med en større faktuel viden end den de kom med. Vi er kreative mht. til at gøre brug af en bred vifte af midler der taler til følelser og behov for motorisk udfoldelse, men midlerne styres af vores læreplan. I Vindfuglens by er

det ikke faktuel viden om en given periode eller et givet udviklingsforløb der prioriteres, men snarere en emotionelt betonet, personlig oplevelse af finsk forhistories åndelige og materielle sider, eller måske snarere at lade børnene opdage at de åndelige og materielle rødder er anderledes end dem de kender fra dagligdagen. De går ikke hjem i den overbevisning at nu har de oplevet hvordan det kunne være at leve i en given periode i fortiden, sådan som det i en vis forstand er vores ambition i Lejre. De har nemlig selv været alt for involveret i at skabe de situationer og kunstneriske udtryk som ugen har bragt, til at de kan forveksle det med en konkret fortidig virkelighed. Derimod har de været stillet i nogle problemløsningssituationer, hvorunder de er blevet præsenteret for nogle historiske handlemuligheder. Vi taler om at fremme en historisk bevidsthed gennem et samspil mellem fortidstolkning, nutidsforståelse og fremtidsforventning som mål for det pædagogiske formidlingsarbejde herhjemme. I den forstand tror jeg ikke arbejdet i Vindfuglens by bidrager mindre til en historisk bevidsthed end det vi selv arbejder med i Lejre - bare anderledes.

Jørgen Bay

Jørgen Bay er pædagogisk medarbejder i Skoletjenesten Lejre Forsøgscenter. JB har gennem flere år været aktiv i forbindelse med udveksling af erfaringer i kredsen af historiske værksteder.

“Lav din egen udstilling”

Et formidlingsprojekt til udstillingen
Museum Mausoleum på Trapholt

“Klamt”. De unge mennesker kigger igen på de fire malerier, som de har valgt ud. De har diskuteret om der findes ord, der kan forklare sammenhængen mellem billederne. Jeg spørger om de vil lade “klamt” være temaet for det videre arbejde. Den er fin synes de og går herefter ud i det åbne magasin. Her finder de flere “klamme” værker. De finder stole, keramik, skulptur og maleri. Efter endnu en times indest arbejde med højlydte diskussioner, slæberi af podier, værker, ophængning etc. står en udstilling færdig - “Klamt!”. Eleverne er overraskede over, at tiden allerede er gået. Udstillingen skal være færdig og enkelte detaljer har måttet vige for tidsplanen. Vi holder fernisering med små glas saftvand og saltstænger. Dagens gæsteudstillere “curatorkollektivet 8. Klasse” får tak og roser af undertegnede for den store indsats. Vi råber hurra og griner.

8. Klasse er på omvisning på Trapholt. Denne omvisning er anderledes end normalt. I stedet for at diskutere værker ved hjælp af ord, som vi normalt gør i de klassiske dialogbaserede omvisninger, er eleverne kastet ud i en proces, hvor de selv skal skabe en visuel fortolkning af værker - de skal lave deres egen udstilling med værker fra Trapholts samling.

At lave sin egen udstilling er et formidlingsprojekt, som blev etableret på Trapholt i forbindelse med udstillingen Museum Mausoleum der åbnede 27. September 2001 og lukker 10. Marts 2002. I denne udstilling er det Trapholts ambition at gøre gæsterne bevidste om, at man i sidste ende selv er ansvarlig for sin kunstoplevelse. Kunstmuseet kan gennem formidling tilbyde forskellige briller at fortolke og se værker med - men selve den æstetiske oplevelse ligger inde i gæsten. Den er afhængig af

den tilgang man som enkeltperson har til kunsten og verden. Formidlingsprojektet "lav din egen udstilling" er et værktøj, som kan anvendes til dette formål.

Projekt "lav din egne udstilling" henvender sig til såvel skoler som voksengrupper og familier. Man kan bestille det som en omvisning, der normalt tager to timer. Alle søndage (undtagen perioden 9 dec. 2001 til 13 jan. 2002) samt i skoleferierne er der åbent hus 11-15, hvor museets gæster i forbindelse med gratis omvisninger har mulighed for at deltage i projektet.

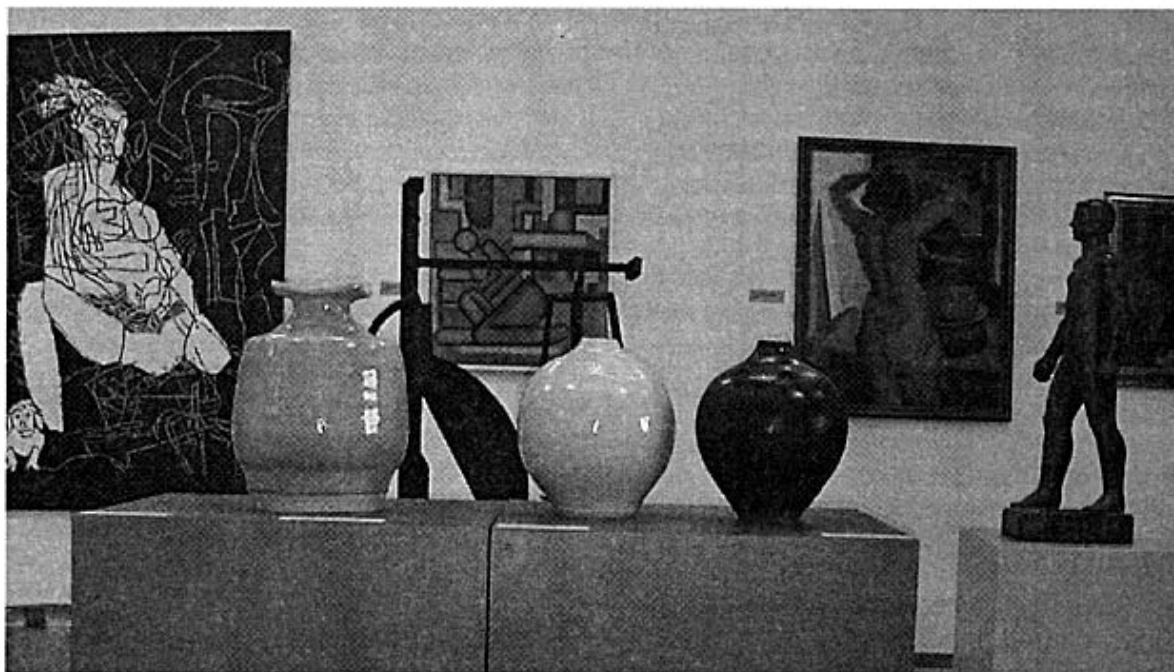
Jeg vil her kort skitsere hvorledes formidlingsprojektet er tilrettelagt når man starter med en gruppe.

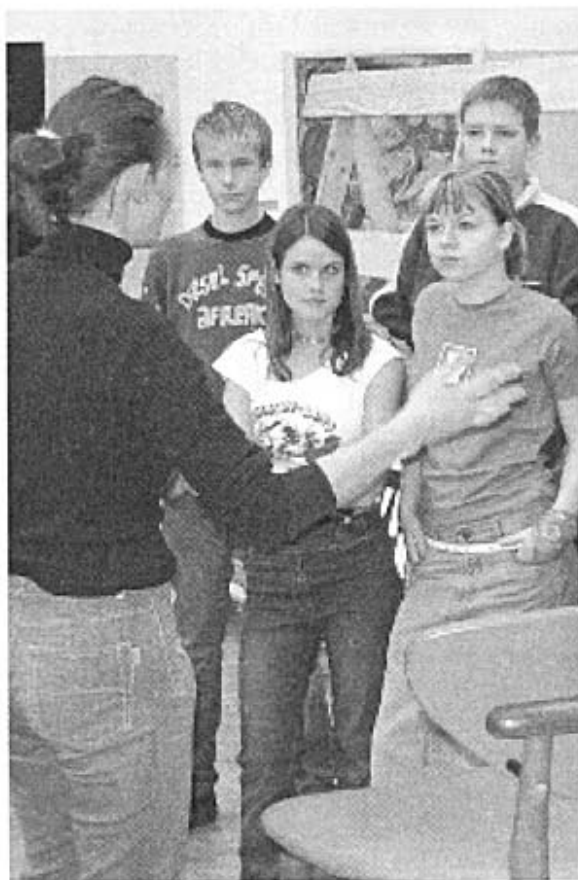
Først introduceres deltagerne i en indledende omvisning til udstillingen Museum Mausoleum. I udstillingen er det med de valgte ophængninger gjort tydeligt, at værker påvirkes af den kontekst man ser dem i. Alene valget af vægfarve har indflydelse på værkets udtryk. To malerier af Anna Ancher og Richard Mortensen hænger ved siden af hinanden. Bag malerierne står tre skydevægge i henholdsvis grå, gul og rød farve samt naturligtvis museets hvide væg. Gæsten kan her selv flytte væggene og meget konkret erfare, hvor forskelligt man oplever værkerne alt efter hvilken af fire baggrunde man ser. Værkerne ændrer sig. Der træder forskellige elementer frem. En farve virker grøn på den røde baggrund og gul på den gule. Der er sjældent enighed om hvilken baggrund der er bedst - hvilket fint illustrerer, at gæsterne har forskellig smag. Nogle kan lide harmoni - andre foretrækker kontraster. Den personlige præference afgør vurderingen af hvilken bag-

grundsfarve malerierne fungerer bedst på.

Museets gæster præsenteres herefter for forskellige ophængningsprincipper: Kronologiske forløb, farvebaserede forløb, emnebaserede forløb, periodebaserede forløb etc. I denne del af omvisningen diskuteres det hvorledes sammenhængen fremhæver bestemte kvaliteter i værkerne. I museets "ovenlyssal" er der opstillet fire kronologiske forløb af henholdsvis stole, keramik, skulptur og maleri. Hvert forløb går fra starten til slutningen af det 20. Årh. Ved opstillingen er der imidlertid også tænkt sammenhænge ind på tværs af rummet. Således kan man visuelt trække en linie på tværs af stole, keramik, skulptur og maleri. Samtlige malerier passer f.eks. ind i emnet "den nøgne kvinde". Ser man derimod rummet på tværs, er det ikke den nøgne kvinde der er interessant ved maleriet men derimod den stil, eller det materialevalg, der karakteriserer værkerne.

Efter den korte omvisning vendes blikket fra museumsinstitutionen til gæsten. I Trapholts særdustillingsal er der i forbindelse med udstillingen etableret et åbent magasin. Her har museet ophobet værker fra vores fire indsamlingsområder: maleri, skulptur, stole og kunsthåndværk. I magasinet er det nu gæsternes tur til at vælge, hvilke værker, der skal arbejdes med. Gruppen deles op i mindre grupper på 5-6 deltagere. Hver gruppe vælger 3-4 værker, som bæres ind i 2 mindre gallerier af museets personale. Inde i sidegalleriet får gruppen til opgave, at finde enten et sammenhængende tema eller et modsætningspar, som kan indkredse et fælles arbejdstema for de valgte værker. Temaerne kan være meget forskellige: "farven grøn", "tristesse", "kærlighed", "Cobra", "livets gang", "det gode og det onde", "det hårde og det blø-

de", "fuck you", "striber", "æblejuice og somer" etc. Ud fra temaet sorteres der nu i værkerne. Nogle passer ind – andre passer ikke. Derefter går gæsterne i gang med at søge efter flere værker i magasinet, som ville kunne forstærke det valgte tema. Herefter udføres en form for "visuel brainstorm", hvor alt potentielt bæres ind og afprøves i forhold til temaet. Gruppen diskuterer hvad der fungerer visuelt og hvad der ikke fungerer. I denne proces argumenteres og diskuteres der på livet løs. Værkerne flyttes flittigt rundt. Deltagerne skal overbevise hinanden ved selv at formulere hvilke kvaliteter ved det pågældende værk, som er så fremragende, at det lige præcis passer ind i sammenhængen. Udstillingen tager form. Arbejdstemaet bliver muligvis ændret, og oftest siger det pludselig "bang" – og så ser det "rigtigt" ud for alle. Det er svært at forklare med ord hvornår noget ser "rigtigt" ud. Det er sådan set også en pointe, at ordene er fattige i denne sammenhæng. Men gennem processen skabes der en helhed for gæsten, og der er næsten altid enighed om, hvornår det sker. Denne oplevelse er essentiel for projektet.

De fleste gæster har ikke opdaget at de har været i gang i flere timer. Det virker som om, de har været i en form for "flow-tilstand", hvor de har været fuldstændigt koncentrerede og opslugt af arbejdet med værkerne. I skrivende stund har vi iværksat en brugerundersøgelse, for at undersøge hvorledes projektet virker og fungerer.

Som udgangspunkt ønsker vi at skabe mu-

lighed for, at det gæsten der sætter dagsordenen for hvad der arbejdes med. Det er gæsten, der vælger værk og tema. Der arbejdes grundigt med enkelte værker, hvorved vi håber at gæsten får en intens oplevelse af mindst ét enkeltværk. Ved at diskutere hvilke parametre gæsten lægger vægt på i billedet håber vi, gæsten bliver sig bevidst om sit eget blik på kunsten. Ved at gennemleve et udstillingsforløb håber vi at gæsten får en indsigt, som kan bruges til at afkode udstillinger ved andre museumsbesøg. Det er også tænkt som en social oplevelse. I stedet for passivt konsum bliver gæsten til producent af oplevelsen i samspil med andre. Det kan være en familiegruppe eller folk der ikke kender hinanden forinden. Først og fremmest er stemningen intens og lystig.

Der er til gengæld også noget man ikke får i dette projekt, som en klassisk omvisning normalt formidler. Man kan ikke regne med at få en stor indsigt i en enkelt kunstners livsværk eller i en enkelt periode eller stilretning. I løbet af processen fungerer museets personale som sparringspartnere. I dialogen omkring værkerne ligger der naturligvis en masse viden, som løbende bliver formidlet. Men det er ikke pointen ved projektet, at gæsten får stor kendskab til bestemte kunsthistoriske emner eller områder.

Det er spændende og udfordrende arbejde, at lede et projektforsøg i Museum Mausoleum. For det første skal den person som leder omvisningen være god til at fange gæsternes signaler og få gruppen til at fungere. For det andet kræver det god fornemmelse for hvor lidt og hvor meget der skal styres i processen. Nogle gæster skal hjælpes – andre skal have modstand. For det tredje kræver det en stor kunsthistorisk indsigt at kunne improvisere og formidle viden ud fra gæsternes spørgsmål. For det fjerde er det hårdt at slæbe alle de værker – for det må gæsterne naturligvis ikke. Så vi har fået meget stærke overarme!

Til gengæld oplever vi at projektet giver noget helt særligt. Gæsterne er meget optagede af det, tiden går hurtigt, der er stor dynamik og ofte er der en løssluppen stemning med meget latter.

Vi overvejer for tiden på museet, om det vil være muligt at transformere projektet om til et permanent tilbud efter udstillingslukning 10. marts 2002. Dette er ikke afklaret endnu.

Karen Grøn

Karen Grøn er formidlingsansvarlig museumsinspektør, cand.mag. på Trapholt. Ud over den traditionelle formidling arbejder hun med udvikling af nye formidlingsformer for både voksne og børn.

Studietur til Bornholm

26.-28. september 2001

Natur Bornholm

Fyldt i krop og sjæl af den dejlige Bornholmske natur i efterårsmorgendis, nåede vi frem til Natur Bornholm, det nye oplevelsescenter ved Åkirkeby. Vi var lidt skuffede, da den store stenbunker dukkede frem, men kom faktisk til at kunne li' den, da vi fik forklaring på bygningsværket som en stor, revnet naturklippe. Murene er granitsten holdt sammen af trådnat. Jens Kofoed tog imod os med stort engagement og varme. Den første time tilbragte vi på rundtur i terrænet og fik med både krop- og billedsprøg forklaringer på alle naturfænomenerne. (Førkastninger symboliseret med hænder, lagt oven på hinanden, rundklipper lignet med næser osv.)

Inde i bygningen var alle moderne formidlingsmetoder taget i brug. Vi fik repeteret vores morgenvandring med maskiner, man kunne prøve kræfter med, med is, dioramaer, kunstige klipper og fortidsdyr. Men det, der tog mest keglere både for de mange besøgende børn og for os, var nok fodringen af sumpskildpadder og krokodiller i en kopi af en 130 mio. år gammel lagune.

Dyr er altid godt, og der var både fisk, frøer og hugorme til at bløde lidt op på det noget kølige interiør. Det var dem og vores engagerede omviser, der bekræftede, at "kræfternes frie spil har formet Bornholm gennem 17 mio. år".

Oluf Høst Museet

Vi glædede os til at besøge Oluf Høst hus og atelier i Gudhjem. Jens Henrik Sandberg, der er skaber og leder af museet, tog imod os med varme som gæster, han længe havde ventet på. Igennem hans fortællinger, i samspil med huset, klippehaven og motiverne omkring os, blev vi løftet ind i Høst univers, og forstod nu billederne på en helt anden måde. Vi så de samme motivers forskellighed: røgerikonerne, røgeriovn, gården Bognemark, udsigten til Orion fra sovekammervinduet, som et udslag af naturen og familiekonflikter provokeret af kønsrolleproblematik, storpolitik og socialpolitik, der i samspil har formet de mennesker, der har boet i det idylliske hus ved havet. Hele dette menneskelige følelsesgalleri har til tider af-

født sprængfarver med fuld knald på i nogle malerier, mens samme motiv andre gange fremstår med rolige pastelfarver.

Connie Hinsch

Bornholms Middelaldercenter

Bornholms Middelaldercenter er et historisk oplevelsescenter spredt ud over 27 td. land smukt terræn, tæt ved Østerlars Kirke. Her kan man både se, lugte og føle på Middelalderen i et levende miljø med huse, værksteder, voldsted, bueskydningsbane, dyr m.m. samt middelaldermennesker, der passer deres daglige dont.

Vi blev modtaget af Niller, som er initiativtager og leder af centeret, og folkemindeforskeren, som sørger for at det er faglig historisk korrekt, som det nu lader sig gøre at lave i et forsøgscenter, der også skal tjene sine egne penge. Centeret er en privat institution, som har ca. 50.000 besøgende om året. De får ikke direkte støtte af kommunen eller amtet, men de ved, hvordan de indirekte skal få del i de penge, der er til rådighed. De kører på med en lang række uddannelser, som giver penge og mandskab. De får EU støtte, og de har en 200 mand stor forening, som er aktive på mange leder og kanter.

Vi gik rundt i området en dejlig september

eftermiddag med vores værter, og der var en livlig formidlingsmæssig diskussion. Vi deltog i en festlig del af Rønne Gymnasiums 2 dages tur, hvor vi hørte levende middelaldermusik på fløjte, tromme, sækkepibe og sang. Kædedansen fik humøret til at stige flere grader. De 21/2 time i vores værters selskab fik os til at ønske os tilbage til centeret en anden gang, dels for at se det store borganlæg stå færdigt, og dels for at lære endnu mere om middelalderens liv på en engagerende måde. Turen gik derefter videre til Hammershus, hvor vi gennem vinduerne til Besøgscenteret så en udstilling, som Connie Hinsch havde været konsulent på.

De monumentale rester af Hammershus blev set i solnedgangsslyset.

Bornholms Kunstmuseum

Vi blev modtaget af formidler Marianne Kofod på Bornholms Kunstmuseum. På et af øens smukkeste naturområder ved Helligdomsklipperne ligger det. Det blev indviet i 1993 og allerede i 2003 vil det få en større tilbygning. Museet er tegnet af arkitekterne Johan Fogh og Per Følner, Lyngby, rummer ca. 3000 m² fordelt på 3 niveauer, således at bygningen følger terrænets fald mod kysten. Der er overalt anvendt gedigne materialer, mursten, granit, sandsten, træ og zink.

Og igennem glastaget ser vi den klare blå septemberhimmel.

Museet rummer værker af danske kunstnere, der har tilknytning til Bornholm.

Museet har ca. 50.000 besøgende. Museet giver omkring 150 omvisninger om året.

Særudstillingen var malerier fra museets permanente ophængning og fra magasinerne udvalgt af 157 bornholmske skoleelever, som også havde skrevet tekster til malerierne. Udvalgets mangfoldighed afspejler over hundrede års skiftende kunstsyn med det ældste maleri fra 1835 og til det yngste fra år 2000. De mange billeders vidt forskellige historier og form ud-

gør et tværsnit af museets samling. Udstillingen viste at børn har en evne til at give slip og springe hovedkulds ind i maleriet, hvor de kan mærke stemningen, høre lydene og indsnuse duftene. Ophængningen giver den besøgende et indblik i de forskellige drømme, tanker og kriterier, der hersker blandt øens børn. Et flot initiativ og en rigtig god ide. Museets samling rummer perler, som Marianne Kofod viste frem.

Museets direktør bød på kaffe og kage.

Merete Staack

Landbrugsmuseet Melstedgård

Det var en dejlig morgen med dis og lidt sol, da vi begav os fra Allinge til Landbrugsmuseet Melstedgård. Museet har til huse i en firelænget gård og ligger lidt syd for Gudhjem, direkte ved hovedvejen Gudhjem - Svaneke. Melstedgård er åbent fra maj til slutningen af skolernes efterårsferie.

Gårdens historie kan føres tilbage til begyndelsen af 1600-årene, stuehuset stammer fra 1796, og de nuværende udlænger er bygget i 1860'erne. I 1950 blev gården, som den eneste bondegård i Danmark, fredet i klasse A med henblik på senere indretning til "hjemstavns-gård". Med dette for øje erhvervede Bornholms Amtskommune gården i 1982, og i de følgende år indrettedes den til landbrugsmuseum af Bornholms Museum.

Til gården har oprindeligt hørt 78 tdr. agerjord, skov og eng, hvoraf en stor del fulgte med ved købet i 1982. Jorden er forpagtet ud, men et mindre areal dyrkes med heste. Museet har reetableret den gamle have med havegange, blomsterbede med gammeldags stauder og roser samt ældre typer prydbuske og frugttræer.

Stemningen blandt medlemmerne i MID's østekspedition var helt i top, og man lystvandrede i gårdens pragtfulde have. Her blev vi og-

så budt velkommen af museumsformidler Sanne Steenberg Hansen. Sanne var iført en kvindearbejdsdragt med tør- og forklæde, der utvetydigt signalerede "gamle dage". Dermed var stilen lagt og museets formidlingsintensioner som "føle-sanse-kom tæt på-oplevelse" defineret. Vi lyttede til Sannes spændende fortælling om gårdens og museets historie – kun afbrudt af grisenes bekræftende smågrynten inde fra stalden. Da vi trådte ind på gårdspladsen, befandt vi os midt i et bindingsværksidyl med vippebrønd, dampende mødding og et antal katte, der strejfede omkring eller lå magelige i solen. Hele idyllen var indfanget af en duft af skorsten og ildsted, og et svagt røgslør trak fra stuehusets tag hen over gårdspladsen. Gården som en fungerende arbejdsplads blev levendegjort af den mandlige forvalter, der iført kansas arbejdsstøj kæmpede med at presse et får gennem en luge ind til stalden. Sanne talte om den levende formidling og om dens muligheder og ulemper. Hun talte om turisterne og om lejrskolerne, der altid plejer at afsætte for lidt tid til besøget. Børnene kan knap nok sættes ind i arbejdsprocesser og emner, før de allerede skal videre til næste "oplevelseskick". Dette går på bekostning af fordybelsen, noget vi alle vistnok kan nikke genkendende til.

På Melstedgård følger man årets gang. Nu skulle havens høst koges og syltes. Folk i køkkenet havde travlt. Vi vandrede gennem stuerne, talte om udstillingsprincipper og sluttede af med en dejlig kop kaffe, ristet og tilberedt på jernkomfuret. Duften af kaffen, køkkenet og komfurets svedende varme var en oplevelse for sanserne. Mens vi nød den varme drik, hilste vi på nogle af de andre medarbejdere, der, på lignende måde udklædt som Sanne, havde travlt med dagens dont. Idyl? Illusion? Romantik? Stensikkert er dog, at stedet i kraft af sin helhed og kompleksitet har nogle fremragende formidlingsmuligheder. Dette kan bl.a. aflæses i museets store popularitet blandt de Bornholmske skoler. P.t. mangler der egnede undervisningsfaciliteter, men der eksisterer allerede planer om at ombygge et skur i udkanten af haven til møde- og undervisningslokale for grupper og skoleklasser. Mange af børneaktiviteterne henvender sig især til piger. Derfor, kære læser, skal der her indskydes en bemærkning til overvejelse: hvor meget kønsdifferenciering har du tænkt ind i dine formidlingskoncepter? Her ligger der garanteret rigeligt med stof til spændende diskussioner.

Rundgangen på museet viste, at gæsterne kan komme tæt på udstillingsgenstandene. Man får lov til at opleve hele rummet med alle dets indretnings- udsmykningsdetaljer. Hvor vidt rummene er korrekt rekonstruerede, kan derimod lidenskabeligt debatteres. Også om der absolut er behov for museumsgeranier i al-

le vinduer og kaniner i svinestalden, er nogle kritiske overvejelser værd. Den gamle landbrugshistoriske udstilling er blevet erstattet med en butik, en blandet landhandel, der faldbyder alle de dejlige ting, som vi andre også prøver at sælge til vore gæster. Her møder vi tidens mantraer: service, salg og besøgstal. Dog skal det siges højt og tydeligt: Det var et spændende og inspirerende besøg på Meldstedgård, et besøg der ramte netop der, hvor det skulle ramme, nemlig på sansernes plan.

Bornholms Museum

Om eftermiddagen samme dag tog vi ind til Bornholms Museum i Rønne. Efter noget besvær med at finde en parkeringsplads og en hurtig frokost stående på byens torv, trådte vi ind i det gamle museum. Bornholms Museum er et af landets ældste kulturhistoriske lokalmuseer. Stiftet i 1893. Samlingerne rummer genstande og udstillinger fra oldtiden til i dag. Her mødte vi Sanne igen, der nu havde skiftet fra gårdens arbejdsdragt til mere moderne påklædning. Sanne er ansat til at dække alle museets afdelinger – altså også Hjorths Fabrik og Erichsens Gård. Bornholms Museum i Rønne er et spændende pulterkammer-museum, hvor generationer af museumsfolk og bestyrelser har sat deres præg. Her kan man gå på opdagelse i flere etagers udstillinger, finde kuriosa og spændende afkroge. Her er der ingen strømlineformet klarhed i det samlede udstillingsudtryk, men derimod et stykke synliggjort historie i historien. Sanne Steenberg Hansen har ligesom de fleste af os andre museumsformidlere en utrolig spændende, meget alsidig, men også meget travlt arbejdsplads. Som enefor midler farer hun rundt som en blæksprutte mellem konfrontationstimer, omvisninger, udstillingstilrettelæggelse og -opbygning, pr- og marketing og den overordnede planlægning. I vores samtale med Sanne kom vi meget rundt og til dels langt i dybden. Vi tog os tid til dialogen, og derfor blev besøgene så inspirerende og udbytterige. Det gælder for hele turen, som udover det kollegiale samvær gav os tid til at stoppe op i hverdagens trummerum og få hentet noget af den så nødvendige inspiration til igen med forfrisket syn at kunne tage fat i opgaverne derhjemme på museet. At succesen skal gentages næste år, var ingen i gruppen i tvivl om.

Broder Berg

Referat af bestyrelsesmøde d. 30. juli 2001

Vejle Kunstmuseum
Til stede: Bente Garbers (BG), Birgit Hessellund (BH), Marianne Sørensen (MS), Helle Leilund (HL) og Poul Vestergaard (PV) (referent).

1. Godkendelse af referat
Godkendt.

2. Orientering
Suppleanterne til bestyrelsen er inviteret til mødet, men har ikke kunnet deltage p.gr.a. ferie eller andet arbejde.
Der var enighed om, at der ikke er tale om en egentlig udvidelse af bestyrelsen, men et forsøg på at styrke arbejdet.

3. Økonomi
Girokort vedr. 2001 er udsendt, og ca. 35 har d.d. betalt kontingent. Det er fortsat et problem, at navn på indbetaler ikke kommer med på elektroniske betalinger!
Aktuel beholdning er: 32.420,68 kr. Heraf er ca. 15.000,- kr. reserveret til dækning af Skoletjenestens udlæg til Nyhedsbreve, kurser, brevpapir m.m.

4. Nyhedsbrevet
Nyhedsbrev 4 er trykt og udsendt d. 26/7 2001.
Deadline for Nyhedsbrev 5 er: 1/10 2001 (Digitaltryk i 200 eksemplarer). - Redaktionen samler materiale til BG, som står for udgivelse. HL finder forfattere/anmeldere til artikler vedr. Orlogsmuseet og Tøjhusmuseet.
Der blev besluttet, at ansvarlige for de enkelte artikler/bidrag sørger for kort præsentation af forfatterne.

5. Medlemsaktiviteter
Bornholm - studietur:
En stor del af mødet blev anvendt til at præcisere og fordele de mange praktiske opgaver og aftaler, der er i forbindelse med gennemførelsen af en studietur!
Tyskland - studietur:
BH og PV laver udkast til program med henblik på præsentation i Nyhedsbrev 5.
Temadage:
BG foreslog, at MID afholder temadage - enten af mere generel karakter eller som konkret anledning til at få arbejdsgrupper i gang. Evt. med eksterne foreragsholdere.

6. Folder
BG forelagde udkast. Alle går teksten igennem og sender evt. kommentarer/rettelser til BG senest

3/8 2001. Oplag: 500 eksemplarer; trykkes på Zoologisk Museum.
Distribution via bestyrelsen, møder o.l.

Der var enighed om at søge at udvikle en hjemmeside, og der blev afsat et beløb på 2.000,- til udarbejdelse af udkast/forslag til en struktur for en hjemmeside.

7. Mødekalender
Bestyrelsesmøder afholdes:
5/11 2001, kl. 12.00 - Horsens Kunstmuseum
(Mødet er efterfølgende flyttet til:
3/12 2001, kl. 12.00 - Zoologisk Museum)
6/2 2002, kl. 11.00

Generalforsamling:
1/3 2002

8. Eventuelt
Intet til dette punkt.

Referat af bestyrelsesmøde d. 3. december 2001

Zoologisk Museum
Til stede: Bente Garbers, Helle Leilund, Marianne Sørensen, Poul Vestergaard og Birgit Hessellund (ref.)
Punkter i forhold til dagsordenen.

2. Referatet fra sidste møde blev udleveret og godkendt

3. Studieture
a) Bornholm september 2001: En meget vellykket og udbytterig tur, der gennemførtes på trods af beklageligt få tilmeldinger. For sen annoncering er muligvis grunden? Forslag om at uge 39 (dvs. ultimo september) fremover ligger fast som studietursuge, så medlemmerne nemt kan planlægge efter det.
b) Tyskland. Vi vil bede om forhåndstilkendegivelser fra medlemmerne vedr. forslag om studietur til Ruhrdistriktet, med bl.a. det helt specielle museum Insel Hombroich.

Vi forestiller os en 4 dages tur fra onsdag til lørdag med ca. 15 deltagere. Birgit indhenter tilbud fra H.W. Travel Service og skriver kort omtale til Nyhedsbrev nr. 5.

4. Nyhedsbrev nr. 5
De fleste artikler til Nyhedsbrev nr.5 ligger klar, og forventes udkommer primo januar 02.
Planlægningen af Nyhedsbrev nr. 6 er allerede godt i gang. Deadline for artikler til nr. 6 er 24. januar 2002, det skal udkomme medio februar for at være rettidigt i forhold til generalforsamlingen.

Birgit kontakter Esbjerg Kunstmuseum/Vejle Kunstmuseum vedr. artikler, Bente kontakter Køge Museum (artikel om forstaden).

5. DKMs formidlermøde, Fuglsø MID er inviteret som medarrangør af Fuglsø mødet, med Bente som repræsentant. Årets tema: Den gode oplevelse, - Hvad er det?

6. Generalforsamling 1. marts 2002 afholdes på Nationalmuseet, Helle reserverer lokale og undersøger priser. Bente udformer indkaldelse.

På valg er Poul og Helle. Poul genopstiller ikke, Helle villig til genvalg. Desuden er 2 suppleanter og 2 revisorer på valg. Bente undersøger om de er villige til genvalg.

Generalforsamling: kl. 12 frokost, kl. 13 generalforsamling, kl. ca. 14-16 præsentation af museets nyopsætning af den faste samling og foreløbige erfaringer. Kaffe.

7. Mødeplan
Første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen afholdes på Fuglsø fredag den 22.3. kl. 12 - 15. Bente bestiller frokost til os. Studietur fastlagt til uge 39.
Næste bestyrelsesmøde: den 28. januar kl. 11-15 på Horsens Kunstmuseum.

8. Hvervefolderen er nu produceret og fungerer fint

9. Hjemmesiden.
Foreligger nu som foreløbigt udkast, Poul sender koden til os alle, så vi kan kommentere til næste møde og foreslå tekster og billeder til hjemmesiden. Skoletjenesten påtager sig foreløbigt vedligeholdelse af hjemmesiden. Endelig udarbejdelse koster ca. 2000 kr. mere.

10. Økonomi
Foreningens økonomi har det godt, og kassebeholdningen er pr. 29.11.2001 kr. 33.871,26.
Tilskud til Bornholmerturens gennemførelse udgjorde ca. 700 kr.

Foreningen har 131 medlemmer, hvoraf næsten alle har betalt deres kontingent.

En opdatering af medlemsnavne foretages i nær fremtid.

11. Eventuelt
Intet til dette punkt

Vedtægter for:

FORENINGEN MUSEUMSFOR- MIDLERE I DANMARK (MID)

NAVN:

§ 1 Foreningens navn er:
FORENINGEN MUSEUMSFOR-
MIDLERE I DANMARK - forkor-
tet MID.

FORMÅL:

§ 2 FORENINGEN MUSEUMS-
FORMIDLERE I DANMARK har til
formål

1) - at styrke, udvikle og synlig-
gøre arbejdet med formidling -
herunder udstillinger og under-
visning - ved danske museer og
lignende kulturinstitutioner.

2) - at fremme samarbejdet om
museumsformidling lokalt, regio-
nalt, nationalt og internationalt.

MEDLEMMERNE:

§ 3 Som medlem kan optages
enhver, der arbejder med formid-
ling på museer og lignende kultur-
institutioner. Som passivt medlem
kan andre interesserede optages.
Indmeldelse sker ved henvendel-
se til foreningens adresse.

ORGANISERINGEN:

§ 4 Foreningen Museumsfor-
midlere i Danmark er en lands-
dækkende faglig forening.
Arbejdet kan organiseres i ar-
bejdsgrupper efter interesse eller
arbejdsområde. Det internationa-
le samarbejde varetages af en fast
arbejdsgruppe med reference til
ICOM-CECA (International Coun-
cil of Museums-Committee for
Education and Cultural Action).

ARBEJDET:

§ 5 Foreningen Museumsfor-
midlere i Danmark arrangerer
medlemsmøder, konferencer, eks-
kursioner og studieture m.v.

Stk.2 Foreningen Museumsfor-
midlere i Danmark arbejder for
repræsentation i relevante fora i
den danske og i den internationa-
le museumsverden. Foreningen
arbejder endvidere for at repræ-
sentere museumsverdenen i an-
dre formidlingsammenhænge.

Stk.3 Foreningen Museumsfor-
midlere i Danmark redigerer og
udgiver et medlemsblad samt ar-
bejder for udgivelse af et tids-
skrift om museumsformidling.

STYRELSEN:

§ 6 Foreningen ledes i det
daglige af en bestyrelse på 5 med-

lemmer, der vælges på generalfor-
samlingen.

Stk.2 Bestyrelsen konstituerer
sig med formand, næstformand
og kasserer.

Stk.3 Bestyrelsen er beslutnings-
dygtig ved 3 af de valgte medlem-
mer.

Stk.4 Bestyrelsen fastsætter for-
retningsordenen for sit og ar-
bejdsgruppernes arbejde.

Stk.5 Bestyrelsens medlemmer
hæfter ikke personligt for forenin-
gens eventuelle gæld.

Stk.6 Til retsligt at forpligte for-
eningen kræves formandens og
mindst to bestyrelsesmedlemmers
underskrift.

GENERALFORSAMLINGEN:

§ 7 Foreningen afholder en årlig
generalforsamling i marts måned.

Stk.2 Generalforsamlingen er
foreningens øverste myndighed.
Beslutninger afgøres ved simpelt
flertal.

Vedtægtsændringer afgøres ved
2/3 flertal af de afgivne stemmer.
Ved vedtægtsændringer stemmes
ved fremmøde, pr. brev eller ved
fuldmagt.

Stk.3 Forslag til behandling skal
være formanden i hænde inden 1.
februar.

Stk.4 Dagsorden samt revideret
regnskab udsendes til samtlige
medlemmer senest 2 uger før ge-
neralforsamlingen.

Dagsordenen skal indeholde flg.
punkter:

1. Valg af dirigent og referent
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab til godkendelse
4. Fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
6. Valg af:

a) medlemmer til bestyrelsen
(2 medlemmer i lige år og 3
medlemmer i ulige år)

b) 2 suppleanter til bestyrelsen

c) 2 revisorer

d) 1 revisorsuppleant

7. Eventuelt

FORENINGENS OPLØSNING:

§ 8 Foreningens opløsning
kan besluttes af 2/3 af medlem-
merne ved en urafstemning.

Stk.2 En evt. formue overdrages
til formål, der efter bestyrelsens
skøn tilgodeser museumsformid-
lingen.

Således vedtaget på stiftende
generalforsamling på Hollufgård
i Odense 1. juni 1999